

cratistiske Princip gjør sig gjældende, og ved Si- den deraf det conservative gjør sig gjældende i de communale Forhold, eller omvendt.

Den samme ærede Taler har anført som deti sjerde Hovedargument mod det af os foreslaæde Princip om Censur, at det var upraktisk, og han har med et sjældent Talent fremstillet en ganske utrolig Masse af Vordener og Forvirringer og Vanskeligheder, som vilde komme frem ved denne Leilighed. Men det vil vistnok være gaaet en heel Deel af de ærede Medlemmer, som det er gaaet mig, at det kom dem noget overraskende, at denne Sag skulde være saa overmaade vanskelig. Jeg har ogsaa den Ære at være Landsbypræst, og jeg er visstlig ikke nogen Herremester i Henseende til de Anliggender og Skrivelser, hvormed Landsbypræsterne, som Sogneforstanderskabernes Formænd, ere beskæftigede. Men jeg seer dog ikke rettere, end at, saasandt vi aflægge Regnskab hvert Aar — og det bliver nok paaseet af høiere Vedkommende —, og, saasandt som disse Regnskaber føres skriftligen, vil det være en saare let Sag paa nogle Ark Papiir, der behørigen affreges og indstreges, i alt Fald ved det Middel, jeg griber til, det er, ved nogen Hjælp af En, der skriver godt, at lade optegne samtlige afgiftsydende Beboeres Navne, og i den første Rubrik, hvad de have ydet for Fattigvæsenet, i den anden for Skolevæsenet, i den tredje for almindelige communale Afgifter o. s. v. Og dette vil blive endnu lettere, efterhaanden som Communerne vænne sig til egentligen kun at foretage een Ligning, og derefter at fastsætte Afgiften til de forskjellige enkelte Rækker. Hvad navnlig Sød, Smør, Grøn og disse mange Naturalier angaaer, som skulle ansættes i Penge, da er det en selvfølgelig Sag — idetmindste kan jeg ikke fatte, hvorledes man ellers upartist kunde forestaae Fattigvæsenet —, at de blive ansatte ifølge en sær egen Vurdering, at der f. Ex. repareres paa mig 2 Rbd. pr. Tønde Harkorn, og at deraf tages Sød, Smør, Grøn o. s. v. efter vedtaggen Pris, saa at det for Regnskabets Skyld er aldeles ligegyldigt, om jeg ikke havde betalt en eneste Skilling; jeg har dog dermed præstet netop de 2 Rbd. Det er derfor saa langt fra, at dette vil blive saare vanskelig, at jeg

skulde være meget glad derved, især naar jeg seer hen paa det Niemed, der derved kan opnaaes, og sammenligner det med de Niemed, for hvis Skyld undertiden Sogneforstanderskaberne og deres Formænd ere bleyne faldede til at skaffe Ophjælpninger, der mere forekomme os at angaae en medicinal-stattstift Nysgjerrighed. Og jeg er da overbevist om, at vi skulle nok overvinde denne Sag, og at den ikke skal skaffe store Vanskeligheder. Hvad det angaaer, som den ærede Taler derhos bemærkede om den Control, som maatte føres, saa forstaaer jeg det endnu mindre. Vi fremlægge hos os ethvert Regnskab og enhver Ligning i korten Dage, efterat der er fæet behørig Tilhøring. Er En da indført for Mindre, end han har ydet, da bliver det hans egen Sag at paatale det; er han derimod indført for Mere, end han har ydet, saa er det vel mere betænkeligt, men det vil da nok blive paatalt fra Naboer og Gjenboer, og i alt Fald maatte vi jo saa selv lukke op for vor egen Pung, og gjøre Tilflugt for ham; thi vi maae tilsvare, hvad Raksen mangler imod Regnskabet.

— Jeg maa her bede om Tilladelse til, endnu engang at komme tilbage til et Punkt, som jeg før berørte, om, at vor Censur skulde være unconstitutionel, med en lille Bemærkning, som da undgif mig. Det er, saavidt jeg veed, blevet forhandlet, da Danmarks Riges Grundlov blev vedtaget, at den almindelige Valgret muligen kunde føre til den Consequens, der nu gjøres gjældende for det Communale; og det var ikke slette Mennekkendere, der sagde det. Det var visstlig en rigtig Formening, at den Slutning vilde blive gjort, som den ærede 2den Landstingsmand for 2den Kreds (Thalbitzer) idag har gjort gjældende: „da de Alle ere Vælgere i statsborgerlig Henseende, da de ere kjendte som Vælgere, da den Gruppe een gang er færdig, saa lader os bruge den ogsaa i Communen; kan den bruges til det Eine, saa kan den ogsaa bruges til det Andet; kan den bruges til Staten, saa maa den ogsaa kunne bruges til Communen; det vil saare dem, om de blive udelukkede.“ Ja, det er sandt, og saaledes siger man nu. Men dengang blev det, saavidt mig bekjendt, svaret i den Comitee af — jeg tror — 17 Med-